

الله ناصر
دينه ومظهر
نبيه “Ey Zeyd! Şüphen olmasın ki Allah bu
gördüğün duruma bir çıkış yolu gösterecektir. Muhakkak ki Allah
dininin yardımcı ve Peygamberinin destekçisidir.”[1] Resûlullah dağda kaldığı
üç gün boyunca boş durmadı. Mekke'ye girmek için bir kabilenin
himayesini kabul etmesinin gerektiğini çok iyi biliyordu. Bunun için Zeyd'i gizlice
Mekke'ye gönderip kendisini himaye edebilecek bazı kişilerle görüşmesini temin
etti. Himaye teklifini daha önce de Müslümanlara karşı uygulanan boykotun
kaldırılmasında önemli bir rolü olan Nevfelogulları'nın lideri Mut'im b. Adî kabul
etti. Mut'im vakit kaybetmeden oğullarına ve akrabalarına silahlanmalarını emretti. Hz. Peygamber
Mekke'ye sessiz, sakin, korkmuş, sinmiş biri olarak girmek istemedi. Bunun yerine
Nevfelogulları'nın himayesinde doğruca Kâbe'ye gitti. Mekke eşrafının gözü
önünde Kâbe'yi tavaf etti, namaz kıldı, uzun uzun dua etti ve sonra evine gitti.
Allah Resûlün koruyan savaşçıların başındaki Mut'im b. Adî, Allah
Resûlün Kâbe'de Allah'a bağlılığının tezahürünü
izleyen Mekke'nin ileri gelenlerine dönerek Muhammed'i himayesine aldığı, herkesin
himaye hukukuna riayet etmesi gerektiğini, himaye hukukuna riayet etmeyenlerle soyunun
bütün fertlerinin sonuna kadar savaşaacağını ilân etti. Allah Resûlü
Mekke'den gizlice ayrılmış, Tâif'ten taşlanarak kovulmuş, evsiz barksız, yurtsuz kalmıştı.
Hatta dağda üç gün konaklamış, doğduğu, büyüdüğü, yaşadığı şehre Mekke'ye girememişti. Ama Allah (cc) ona öyle bir kapı açtı ki hem de
bir müşrikin desteği ve himayesiyle Mekke'ye alını açik, başı dik olarak girdi. Hz.
Peygamber kendisini bu zor anında himayesine alan, kol kanat geren, onu himaye uğruna canını
ve soyunu bile tehlikeye atan Mut'im b. Adî'i hiçbir zaman unutmadı. Hatta hicretten
kısa bir süre sonra vefat eden Mut'im için Bedir Savaşı sonrası esir edilen Mekkeli
müşrikleri işaret ederek, لَوْ
كَانَ
الْمُطْعِمُ
بْنُعَدِىٍّ
حَيًّا ثُمَّ
كَلَّمَنِى
فِى
هَؤُلاَءِ
النَّتْنَى
لَتَرَكْتُهُمْ لَهُ “Eğer Mut'im b. Adî sağ
olsaydı, sonra şu kokuşmuş kişiler hakkında konuşup onları bağışlamamı isteseydihç
şüphesiz ben bunları Mut'im'(in hatırı) için serbest bıraktırdım.”
 buyurmuştur.[2] Bu önekte de işaret edildiği gibi Allah Resûlü kendisine
yapılan iyiliği hiçbir zaman unutmaz, iyilik yapanlara karşı da hep gönlünde vefa
duygusunu yaşatırdı. Vefakârlığı bir erdem olarak öğreten ve yaşatan Sevgili
Peygamberimiz çevresindekilere küç ük yaştan itibaren vefakâr
davranmanın önemini aşlamıştır. Çocukluğunu Peygamberimizin yanında
geçiren Nu'mân b. Beşîr'in anlattığına göre, Hz. Peygamber'e Tâif'ten
bir miktar üzüm hediye edilmişti. Hz. Peygamber Nu'mân'i
çağırarak, “Şu salkımı al da annene götür.” demişti.
Nu'mân ise üzümü annesine götürmeden önce yiyip

bitirmişti. Birkaç gün sonra Resul-i Ekrem ona, "Hayır" diye cevap verince de, Resul-i Ekrem ona "ğuder" (vefasız) ismini vermişti. 3 Elbette Allah Resulü'nu vefasızlık ile yaftalamak istememişti. O, bu tavrı ile kâim bir emanetin teslimi konusunda bile her yaşta insanın titiz davranması gerektiğini göstermişti. Allah Resulü, anne ve babaya karşı vefaya ayrı bir önem vermiştir. Bir keresinde uzun bir yolculuğun ardından kendisiyle birlikte cihada katılmak maksadıyla yanına gelen ve

وَلَقَدْ
أَتَيْتُ
وَإِنَّ
وَالِدَىَّ
لَيَبْكِيَانِ “Anne babamı ardından ağlar bırakıp sana geldim
yâ Resulullah!” diyen bir gence,

فَارْجِعْ
إِلَيْهِمَا
فَأَضْحِكْهُمَا كَمَا
أَبْكَيْتَهُمَا “Onların yanına geri dönmün ve ikisini de nasıl ağlattıysan öylece gâmlerim!” buyurmuştur. [3] Zira anne baba, evlâtlarına yıllarca verdikleri emeğin karşılığında vefayı hak etmektedir. Anne babaya karşı bu şekilde vefa hissiyatına sahip olan Sevgili Peygamberimiz, baba dostuna bile vefanın önemine vurgu yapmıştır. Bir keresinde Abdullah b. Ömer, Mekke yolunda bir bedevî ile karşılaşır, ona selâm verir, binmekte olduğu eşeğe onu bindirir, başındaki sarığı da ona giydirir. Bu manzaraya şahit olan Abdullah b. Dînar, İbn Ömer'e, “Allah hayrını versin, bunlar bedevîdir. Basit şeyler onları mutlu eder.” der. Abdullah b. Ömer ona şu şekilde cevap verir: “Bunun babası, babam Ömer b. Hattâb'ın dostu idi. Ben Resulullah'ın şöyle dediğini işittim:

إِنَّ
أَبَرَّ
الْبِرِّ
صِلَةُ
الْوَلَدِ
أَهْلَ وُدِّ
أَبِيهِ 'İyiliklerin en güzeli, evlâdın, baba dostlarını ziyaret etmesidir.” [4] Baba dostuna veya ailesine yapılacak olan ikram ve iltifatı en önemli ahlâkî erdemlerden biri olarak değerlendiren Hz. Peygamber bunu âkîlce teşvik etmiş, vefasızlıktan da sakındırmıştır. Zira o, cihâdî neminde Araplar arasında yaygın olan bir âdeti atıfta bulunarak,

لِكُلِّ
غَادِرٍ
لِوَاءٌ
يَوْمَ
الْقِيَامَةِيُعْرَفُ
بِهِ&#nbsp; “Kıyamet gününde her vefasızın,

vefasızlığının bir göstergesi olarak bir sancağı olacaktır...”[5] buyurmuştur. Arapların ahdine vefa gösteren kimseleri beyaz bir bayrak, vefasızlık gösterenleri ise kınanması için siyah bir bayrak ile ilân etmelerine benzer şekilde, vefasızlar da kıyamet günün bir işaretle teşhir edilecektir.7 Anne babaya vefanın önemini bu şekilde altını çizerek anlatan Hz. Peygamber kendisine ilk defa sütanneliği yapıp ara sıra kendisini emziren EbûLeheb'in cariyesi Süveybe'ye karşı gönün derinliklerinde sevgi beslemiş, ona karşı hep minnet duygusu taşımıştır. Süveybe sık sık Efendimizi ziyarete gelir, Allah Resûlü de ona hep izzet ve ikramda bulunurdu. Peygamberimiz Hz. Hatice ile evlendikten sonra Hz. Hatice de Süveybe'ye hürmet ve ikramda bulunmuştur. Efendimizin Medine'ye hicretinden sonra EbûLeheb tarafından azat edilen Süveybe'ye Hz. Peygamber, Hayber'in fethinden sonra ölünceye kadar bakmış, onun bütün ihtiyaçlerini karşılamıştır. Süveybe'nin vefat haberi kendisine ulaşınca da ikram etmek için yakınlarını soruşturup, araştırmıştır.8 En küç,ük iyiliklere karşı bile vefa gerektiğine vurgu yapan Allah Resûlü, iyi ve kötü günde beraber olan, hüznü ve sevinçleri birlikte yaşayan eşlerin ve aile fertlerinin birbirlerine karşı vefakârılığına özel bir vurgu yapmış ve kendisi bunun en güzel öneklerini sergilemiştir. İlk eşi ve altı çocuğunun annesi olan Hz. Hatice annemizi hayatı boyunca hiç gönünden çıkarmayan Sevgili Peygamberimiz, onun vefatından sonra da onu hatırlatan herkese karşı, gönünde Hatice'ye beslediği vefa duygusuyla hareket etmiştir. Bir gün Sevgili Peygamberimiz Hz. Âşe ile beraberken huzur-ı saadetlerine ihtiyar bir hanım geldi. Allah Resûlü ona adını sordu. O, “Cessâme el-Müzenî” diye cevap verdi. Bunun üzerine Peygamberimiz “çirkin” anlamına gelen bu adı, “güzel” anlamındaki yeni bir isimle değiştirerek, “Hayır, senin adın 'Cessâme' değil, Hassâne el-Müzenî'dir.” buyurdu. Sonra da ihtiyar kadına hâlini hatırlarını sordu, pek çok iltifatlarda bulundu. (Ona karşı olan ilgi ve alâkasından Hz Peygamber'in onu önceden tanıdığı belliydi.) Yaşlı hanım gittikten sonra Allah Resûlünün yaşlı kadına karşı olan ihtiram, ilgi ve alâkası dikkatinden kaçmayan Hz. Âşe merak ederek, “Bu yaşlı hanım kimdi ya Resûlallah?” diye sordu. O da, إنهاكانت تأتينازمن خديجة و إنحسن العهد منالإيمان “Hatice'nin arkadaşı olup onun sağlığında bize gelip giderdi. Kuşkusuz ahde güzel bir şekilde vefa göstermek imandandır.”[6] buyurdu. Sevgili Peygamberimiz eşinin hatırasını canlandıran her şeye karşı vefa duygusuyla yaklaşmıştır. Nitekim Mekkeliler Bedir'de Müslümanların eline geçen esirlerine fidye olmak üzere birtakım mallar göndermeyebaşlayınca, Hz. Peygamber'in kızı Zeyneb de kocası Ebu'l-Âs'in fidyesi olmak üzere bir miktar mal gönderdi. Bu mallar içerisinde Hatice validemizin kızı Zeyneb'i evlendirirken ona düğün hediyesi olarak taktığı kendine ait bir gerdanlık da vardı. Resûlallah (sav) hem biricik eşinin hem de kızının hatıralarını üzerinde taşıyan bu gerdanlığı görünce çok üzüldü ve Müslümanlara, إِنْ رَأَيْتُمْ أَنْ تُطْلِقُوا

لَهَا

أَسِيرَهَا

وَتَرُدُّوا

عَلَيْهَا

الَّذِى

لَهَا “Uygun görürseniz Zeyneb'in esirini serbest bırakın ve Zeyneb'e ait olan şu gerdanlığı da kendisine iade edin.”

 dedi. Onlar da Allah Resûlünün bu teklifini kabul ettiler.[\[7\]](#) Hz. Hatice gibi bir e&ş;e Kutlu Elçi nasıl vefasızlık yapabiliirdi ki. Mekke'deki en zor yıllarını onunla beraber yaşamış, bütün zorluklara onunla beraber göğüs germiştii. Hz. Peygamber o limanda sükûn bulmuş ve onun desteğiyle dimdik ayakta durmuştu. O, asaleti, fedakârılığı ve vefakârılığıyla hep Efendimizin yanında yer almıştı. Ona dört kız, iki oğlan, altı çocuk vermişti. Elbette vefa peygamberi bu kutlu hanımefendiyi unutamazdı. Unutamadı da. Vefatından sonra dahi ona bağlılığı, ona duyduğu vefa borcu, çok daha genç ve güzel olan hanımı Âi&ş;e validemizi bile kıskandırmıştı. Nitekim Hz.

Âi&ş;e'nin (ra) şöyle dediği nakledilmiştir: “Ben Peygamber'in (sav) e&ş;lerinden hiçbirini, Hatice'yi kıskandığım kadar kıskanmadım. Oysaki ben Hatice'yi (benden önce vefat ettiği için) görmemiştim. Ancak Peygamber (sav) ondan çok bahsedirdi. Bazen bir koyun keser, onu parçalara ayırır, sonra da Hatice'nin dostlarına gönderirdi. Bazen ben,

كَأَنَّهُ

لَمْيَكُنْ

فِى

الدُّنْيَا

امْرَأَةٌ

إِلاَّ

خَدِيجَةُ 'Sanki

yeryüzünde Hatice'den başka kadın yok!' diyerek serzenişte bulunurdum da Allah Resûlü إِنَّهَا

كَانَتْ

وَكَانَتْ،

وَكَانَلِى

مِنْهَا

وَلَدٌ 'Hatice şöyle idi, Hatice

böyle idi. Üstelik ondan benim çocuklarım var.' derdi.”[\[8\]](#) Anne,

baba, e&ş; ve onların dostlarına karşı son derece vefakâr davranan Allah Resûlü

sütannesine ve onun ailesine karşı da vefakârılığın en güzel örneklerini

vermiştir. Sütkardeşi Şeyma'ya karşı sergilediği şu tavır hiçbir

Müslüman'ın bigâne kalamayacağı cinstendir. Çünkü

sevdiklerinin yakınlarına vefakârılık bir erdemdir: Huneyn Savaşı'nda Hevâzinliler

bozguna uğrayıp kaçmaya bağladığında Allah Resûlü onları takip eden

Müslümanlara, daha önce Müslümanlara karşı

kötülüğü dokunan savaş suçlularının kaçıp kurtulmalarına

fırsat vermemelerini emretmişti. Müslümanlar bu suçluları yakınları ile birlikte

esir edip Resûlullah'ın huzuruna getirirken duydukları öfkenin sonucunda sert

davranmışlardı. Ancak söz konusu grubun içerisinde Hz. Peygamber'in

sütkardeşi Şeyma da bulunmaktaydı. Kendilerine yapılan davranıştan rahatsız olan Şeyma,

“Bilin ki, ben Efendinizin sütkardeşiyim!” diyerek onları yumuşatmaya

¸alıştı. Huzura getirilen Şeyma, “Yâ Muhammed! Ben, senin sütkardeşinim!” deyince Efendimiz, “Bunu neyle ispatlarsın?” &diye sordu. Şeyma, “Omuzumda bulunan diş iziyle ki, onu sen ısırmıştın!” dedi. İzi gören Kâinatın Efendisi, sütkardeşi Şeyma'yı tanıdı. Şeyma kendisinden yaş olarak büyük olduğu i¸in ¸ocukluğuunda onunla ilgilenmiş, onu kucağına almıştı. Kendisiyle Sa'doğulları yurdunda koşuştukları, oynadıkları, gezdikleri Şeyma idi bu! Sözü edilen diş izi de o dönemden kalma bir hatıra idi. İnsan kadrini ¸ok iyi bilen kâinatın serveri, sütkardeşi olan bu ¸ocukluk arkadaşını ridâsını sererek üzerine oturttu. Bir anda o ¸ocukluk günleri hafızasında canlandı. Gözleri dolu dolu oldu. Sonra da sütanne ve babasını sordu. Şeyma, onların ikisinin de ¸oktan ölüp gittiklerini söyledi. Daha sonra Şeyma'ya, إن أحبت فعندي محبة مكرمة وإن أحببت أن أمتعك وترجعي إلى قومك فعلت “İstersen sevgi ve saygı görerek yanımda otur, istersen faydalanacağın bazı mallar verip seni kavmin ve kabilenin yanına göndereyim.” &diye dedi. Şeyma'nın cevabı şu oldu, “Sen bana mal verip beni kavmimin yanına gönder!” O sırada Müslüman olan Şeyma'ya Peygamberimiz, bir erkek bir de kadın köle verdi, sonra da Ci'râne mevkiine gidip beklemesini söyledi. Tâif dönüşünde sütkardeşi Şeyma, Hz. Peygamber'in yanına geldi. Onu görünce Hz. Peygamber ¸ok sevindi ve onu hoş karşıladı. Oturması i¸in ridâsını serip yer gösterdi. Hz. Peygamber'in gözleri doldu ve ağlamaya başladı. Ashâbından biri, “Ağlıyor musun yâResûlallah?” dediğinde, نعم ! لرحمتها وما دخل عليها ، لو كان لاحدكم أحد ذهبا فأعطاه في حق رضاعه ، ما أدى حقها “Evet ona düşünüğünden ve başına gelenlerden dolayı ağlıyorum.Sizden birinin Uhud kadar altını olsa ve süt emzirmesi karşılığında sütünü emdiği kişiye onu verse, yine de onun hakkını ö demiş olmaz.”[9] Allah Resûlü sütanne olarak Hz. Halîme'ye verildiğinde şüphesiz sütün bedeli de verilmişti. Ancak Hz. Peygamber'in vefa duygusu, yıllar sonra anneye değil kızıyla karşılaştığında onu ağlatacak kadar coşacak, dolayısıyla ona izzet ve ikramda bulunacaktır. Hz. Peygamber'in eř, anne, baba, kardeş yanında arkadaş ve dostlarına karşı gösterdiği vefakârılık örnekleri de dillere destan olmuştur. Bir günHz. Ebû Bekir, diz kapağı görülecek şekilde elbisesinin eteğini toplayarak telaşla Allah Resûlü'ne geldi. Onu bu hâide gören Hz. Peygamber bir sıkıntısı olduğunu anladı. Hz. Ebû Bekir selâm verdi ve “YâResûlallah! Hattâb oğlu Ömer'le tartıştık. Ben biraz ileri gittim. Ancak sonra pişman oldum, Ömer'den özür diledim fakat kabul etmedi. Ben de sana geldim.” dedi. Bunun üzerine Resûlallah ü¸ kere, “Allah seni bağışlasın Ebû Bekir!” &diye dedi. Hz. Ebû Bekir'in özünü kabul etmeyen Hz. Ömer de pişman oldu ve onun

uğrunda şehit olanların geride bıraktıkları çoluk çocuklarına ve yakınlarına da büyük bir şefkat ve merhamet göstermiş, onlara sahip çıkmış, böylice onlara karşı da vefakârılığını sergilemiştir. Medine'de kendi evinden sonra en çok ÜmmüSüleym'in evine gittiğini gören sahâbe-i kirâm ona bunun sebebini sormuşlar, Allah Resûlü de, إِنِّىأَرْحَمُهَا،قُتِلَأَخُوهَامَعِى “Ben ona merhamet ediyorum çünkü onun kardeşi (Bi'r-i Maûne'de) benim yanımda öldürüldü.” demiştir.[\[11\]](#) İslâm'a davet noktasında Mekkelilerin kendisini dinlemeye yanaşmamaları üzerine Resûlullah çevre kabilelerle ilişkiler kurmaya onlara İslâm Dini'ni anlatmaya çalışır. Bu yolda birçok çabası da sonuçsuz kalır. Bu yıllar Allah Resûlünün ve ona gönülden bağlanan Müslümanların en sıkıntılı günleridir. Yeni dini anlatmak için çaldığı bütün kapılar bir bir yüzüne kapanır. Hemen hemen bu çabalarının hiçbirinden sonuçalamaz. Ta ki hac görevini ifa etmek için Mekte'ye gelen yetmiş Medineliyle karşılaşınca kadar. Onlarla Akabe denilen Mekke yakınlarındaki bir yerde buluşmak üzere sözleşirler. Yetmiş civarında Medineli Müslüman ne pahasına olursa olsun onunla buluşmaya ona kucak açmaya karar vermişlerdir artık. Buluşma yerine gelip Hz. Peygamber'i beklemeye başlarlar. Nihayetinde Allah Resûlü yanında amcası Abbâs ile birlikte gelir. Biraz Kur'an okur, Allah'a dua eder ve onlardan kendisini, çoluk çocuklarını korudukları gibi koruyacaklarına dair söz alır. Daha sonra Medineli heyetin içerisinde bulunan Ebu'l-Heysen b. Teyyihân'ın söze girerek, Ey Allah'ın Resûlü bizimle senin kavmin arasında anlaşma var. Biz bu şekilde sana söz verince anlaşmayı ortadan kaldırıyoruz. Biz sana biat edip söz verdikten sonra Allah sana tekrar kavmine dönecek güç ve kuvveti verirse senin onlara dönüp bizi bırakmandan endişe ederiz.” demesi üzerine Sevgili Peygamberimiz gülümsedi ve ona şu cevabı verdi: بَلْالدَّمَالدَّمَوَالْهَدْمَالْهَدْمَأَنَامِنْكُمْوَأَنْتُمْمِنِّيأُحَارِبُمَنْحَارَبْتُمْوَأُسَالِمُمَنْسَالَمْتُمْ “Kanınız kanım, mezarlığınız mezarımdır. Ben sizdenim, siz de bendensiniz. Düşmanlarınız düşmanım, dostlarınız dostumdur.”[\[12\]](#) Aynen böyile oldu. Tarih Allah Resûlünün sözüne sadık kaldığına, kendisine kucak

açanlara karşı hiçbir zaman vefakârılıktan ayrılmadığına, kendisine yapılan iyiliği asla unutmadığına şahitlik etti. Bir gün Mekke'yle beraber bütün Arap yarımadasına hâkim olmasına rağmen doğduğu ve büyüdüğü şehir olan Mekke'ye geri dönmedi. Söz verdiği gibi vefat edinceye kadar hep Medine'de ikamet etti. Orada vefat etti ve oraya defnedildi.

[1]İbnSa’d, Tabakât, I, 212. [2]Buhârî, Meğâzî, 12. [3]İbnMâce, Cihâd, 12 [4]Müslim, Birr, 11. [5]Müslim, Cihâd ve siyer, 14. [6]Hâkim, Müstedrek, I, 20 (1/16). [7]EbûDâvûd, Cihâd, 121. [8]Buhârî, Menâkıbü’l-ensâr, 20. [9]Abdürrezzâk, Musannef, VII, 479. [10]Buhârî, Fedâilüashâbi’n-nebî, 5. [11]Buhârî, Cihâd, 38. [12]İbnHanbel, III, 461.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)